

Szerkesztőség:

II-ik kerület 460. házszám,
 hová a lap szellemi részét
 illető közlemények kü-
 dendők.

Kéziratok vissza nem
 adatnak.

ABONY

Kiadóhivatal:

SZERDAHELYI JÁNOS
 könyvnyomdája, hová az
 előfizetési pénzek, a hirde-
 tések és ezeknek díjai, va-
 lamint a felszólamlások kü-
 dendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva egész évre 4 frt, fél-
 évre 2 frt, negyedévre 1 frt. Egyes szám 8 kr.

Felelős szerkesztő:

TEMESKÖZY GERZSON.

Főmunkatársak:

VEVERÁN ISTVÁN. VÉLI MIKSA.

Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a
 kiadóhivatalhoz küldendők. Nyilttér scra 50 kr.

Műveltek vagyunk-e már?

Napjainkban számtalan esetben fennen hangoztatjuk az „intelligens” szót anélkül, hogy tisztában volnánk annak fogalmával és bensőleg is megfelelni törekednénk a „műveltség” követelményének. Nagy garral hivatkozunk társadalmi műveltségünkre s egyéni nyilvánulásainkban pedig lépten-nyomon mutatkozik, hol egyik, hol másik emberi gyarlóságunk. „Errare humanum est” (Tévedni emberi dolog) tartja a latin közmondás, igaz, de minél kevesebbet tévedni s minél erélyesebben uralkodni az indulatokon: ez már művelt emberi dolog. A divatos ruha, a pose, intelligens fejbiccentések, a lakk és klakk, a szalonba illő mozdulatok, a jó, megnyerő modor, ügyesség a tánczolásban, a sportok kedvelése, a tudományok özöne, a társalgási nyelv magas röptü szárnyalása mind csak frázis ott, hol a tanulmányok nem finomították és erősítették meg a lelket s nem nemesítették meg a szívet s így alkalmatlan szív és lélek a szenvedélyek, a gyarlóságok felülkerekedését megakadályozni. A felfuvalkodott dölyf, a mindenkit lenéző gőg, a kalyán irigység, a gyilkoló kárörven-

dés, minden nemes szándékot elfagyasztó nem törődés ezek azok az emberi lélekben és szívből lakó rémek, hibák, indulatok, melyek a társadalomnak saját kebelében lakó esküdt ellenségei s a melyek méltatlanokká tesznek bennünket arra, hogy magunkat, a szó valódi értelmében, művelteknek nevezhessük.

Az emberi gyarlóságok oly régiek, mint az emberiség maga; évezredek keresztül át meg át ment az emberiség az átalakulások retortáján s a műveltség fokozatainak különböző frázisain s mégis, mai nap is majdnem ott vagyunk, a kezdet elején. Az mindegy, azért mégis műveltek vagyunk!

Tudományunk felnyulhat oly magasra, mint piramisok legmagasabbika, avagy a Csimbarasszó hegye: törpe vakand turások vagyunk mindaddig, míg letudjuk nézni embertársunkat, nyomorultan félre dobjuk a hozzánk folyamodót, az irigység kék vérebe fullasztjuk a törekvőt és embertársaink javáért harcoló önzetlen bajnokot.

Humanitásra, művelt lélek és nemesen érző szívre mutat-e az, midőn tapasztaljuk, hogy egyesek tapsolnak embertársaink erkölcsi és anyagi bukása fölött s midőn a jó és nemes törekvéseknek kitepték szárny-

tollait, szentségtelen kezekkel hozzáfognak a „szarvtörés” nemtelen mesterségéhez.

Mintha hallanók tovább az emberi keblen rágódó irigység s az emésztő feltékenység lázító szavát: „Csitt! ne mozogjon, ne tegyen senki semmit, ami a kötelezségen túl van; ne tudjon senki se többet, mint amennyi elég, ajkait ne nyissa fel senki a közjóért, mert az fáj nekünk s különben . . . firkálhatsz, beszélhetsz jó vitéz, ugy se hallgat reád senki! Egy dolgunk van csak, azt megtesszük, oda kiáltjuk: ássátok, ássátok alája a vermet; de aztán mi is segítünk!” Sok ily fajta inhumanus jelenségek daczára, mi azért mégis műveltek vagyunk!

Rokonszenvezni a „dolce far niente” eszméjével, szítani az irigység tüzet, elnyomni a bukottat, lenézni a törekvőt, ignorálni az ambíciót, megkoszoruzni a semmittevést és a hason indulatoknak hódolókat: ez a kor szignatúrája, kérem, ez nem műveltség!

Jól művelt föld-e az, ahol bogáncs és szerbtövis terem? Művelt lélek-e az, mely tápot ad, avagy felburjánozni engedni az emberi gyarlóság magvából előtörő dudvát? Humanusan érző szív-e az, amely

TÁRCZA.**A mezőn.**

Az „Abony” számára: BÁCSI.

Hogy kimentem a mezőre,
 Leültem egy határkőre;
 S szélyelnéztem a látkörön:
 Mindenütt élet és öröm.

Madár dalol fent a légben,
 Kakuk szól a sűrűségben;
 Vetés hajlong, ág bölöngat,
 Tő hulláma szírmot ringat.

Ifjú munkás a dülőben
 Vastag rendet vág a fűben;
 Mig karja munkában fárad,
 Ajkairól móta árad.

Vigan dalol sok mindenről,
 Borról, lányról, szerelemről:
 De nem jut eszébe neki,
 Kinek mind ezt köszönheti.

Vén munkás a rend végiben
 Kaszájára dölve pihen;
 Verejtékét törölgeti
 Szemeit az égbe veti.
 Kebléből egy sóhajtás kél,
 Ajka néma, lelke beszél:
 „Uram, neved legyen áldott,
 Hogy földünket így megáldod.”

Áts Pistáné.

Irta: Máthé Jenő.

(Folyt. és vége.)

— Te is hibás vagy édes gyermekem! Nem lett volna szabad enyire engedned az uradat. Vagy ha még most elébe vetnéd magadat.

Matild egy kis lábszékere ült az édesanyja elé s csendes, szelid hangon felelt:

— Nem értelek édes anyám benneteket, hogy mind ezzel vagytok. Se azt nem értem, hogy miért akartok engem gyötörni. Végre is mit vétett nektek az én uram?

— Nekünk, minékünk? . . . semmit, de vétett neked! Tudod-e, hogy csak az árnyéka vagy az én leányomnak? Ki sorvasztott el? Az urad, az a . . .

— Ne bántsd az uram! Ha én panaszkodnék, nektek kellene vigasztalnotok — és még ti bántotok. Nem igaz édes anyám, semmi sem igaz egy szó sem abból, amit Pistáról mondotok. Pista jó ember és engem . . . nagyon szeret . . .

— Jól van édes gyermekem — szolt sápadtan az izgatottságtól — csak azt akarom mondani, hogy én neked anyád vagyok s így kötelességem, hogy örizzelek, míg ez a látó két szemem, halló két fülem s birható testem van, meg is teszem. — Hát majd beszélek az uraddal én — majd beszélek azzal az asszonnyal én — majd széjjel tépem a köteléküket én.

— Megtiltom neked édes anyám!

— Hát azt tudod-e, hol van most az urad?

— Tudom, kikocsizott.

— De még korán reggel.

— Akkor.

— Azzal az asszonnyal.

— Avval, de a kis fiu is velük ment.

— Kinek a kis fia?

— A doktoré.

— A doktoré!? . . . Tudod te azt? . . .

A patikárosné felsikoltott:

— Ne szólj édes anyám, ne szólj. Menj, félek téled, menj! . . . menj! . . .

Azután leroskadt.

IV.

Az nap este Áts Pista levelet kapott apósától az öreg szelütött Décsi Antaltól. Megírta az öreg úr s azzal végezte levelét, hogy ha fiam uram ennek a gyalázatosságnak végét nem szakítja, — haza hozza a leányát. — És kipontozta a félben maradt sort, ami valószínűleg azt jelentette, hogy minden hozzá tartozandósággal együtt.

Áts Pista a tűzbe dopta a levelet s azután nagy nehéz léptekkel a szalonba ment.

— Volt itt ma a maga édes anyja? kérdezte feleségétől.

— Igen.

— Aztán mit számázkodott össze?!

— De Pista! . . .

— Ugy-e maga panaszkodott, hogy én milyen rossz vagyok, léha, komisz ember, aki magát megcsalja. Mi?

Az asszony fölkel, odalépett az urához s csendes, olvadó hangon kérdezte:

— Ugy ismersz te engem Pista?

A fölingerült ember elfordult.

— Mit tudom én, hogy ismerlek. Megadó gyámoltalannak ismerlek, ha tudni akarod. Most árulkodónak ismerlek. — Hahaha! . . . Még engem megfenyegetnek, mint valami csinnyett kölköt . . . — Hát eredj, ha' olyan nagyon me-

rokonszenvez embertársaink ellen irányuló érzelmekkel és tényekkel s ellenszenvesen fogadja a közjóért megnyilatkozó törekvéseket? Bizonyára nem! Tisztelettel hajlok meg az erényekben gazdag, megfinomult lélekkel s nemes kebelrel bíró kivételek előtt, de a felvett kérdésre a tapasztalat argumentumánál fogva ki lehet jelentenem, hogy még nem vagyunk egészen műveltek.

Lelkünk bensejéből, szívünk rejtek kamráiból üzzük ki avagy némitsuk el az emberi gyarlóság rémszellemeit s ha ezt csak részben is elérjük: műveltek leszünk, különben csak külsőségek maradunk, benső tartalom nélkül.

V. I.

Visszapillantás.

Végigfutván az „Abony“ október 15-iki számát „Az abonyi műkedvelő iparos ifjuság“ aláírású cikken akadt meg szemem. Nagy megelégedésemre láttam ott, hogy az ifjuság, a számadásaihoz fűzött megjegyzéseimre, reflektál. Vártam is azt, mert annak elmulasztása az iparos ifjakra háritott volna minden felelősséget. (Bár nem tudom, miként juthatott tudomására az ifjuságnak, hogy én irtam ama megjegyzéseket, ha csak a nyomda titok eltémondásából nem, mi ugyan nem szép dolog, már t. i. attól, aki azt elárulta*) Vártam a feleletet bevallom, bár nem oly alakban ahogy jött: ugyanis nagyon „balogul“ fogva felintenziómat, kiesavarták annak kezét és lábát; nincs ott tiszta avagy tisztátlan kezeléssel egy árva szó sem. Hogy azonban történt szabálytalanság — már akár ebből, akár a multkor előadásból kifolyólag — arról biztos tudomásom van, valamint arról is, hogy ennek a műkedvelő ifjuság nem volt okozója.

Köszönöm a jövőre belém helyezendő bizalom előre való jelzését. Szerény tehetségem bármikor rendelkezésére boesátom az ifjuságnak, ha hazafias, vagy kulturális célról van szó s esetleg rám szükségük volna.

A kritikára vonatkozó köszönetet, mint „privatyio“ köszönöm, de mint bíráló azt el nem fo-

hetnék vagy. Eredj no, most mindjárt. Mondd meg az apádnak, hogy köszönöm a hozzávaló sziveséget, majd megszolgálom.

— Pista, édes Pistám, hallod-e én mondom neked, aki sohasem hazudtam, csak ha téged védtelek, hogy panaszt az Istenen kívül nem halott én tőlem senki sem. Annak a panasznak sem volt se neve, se hangja. Gondolat sem volt az, csak valami homályos érzés; az utánnad való vágyódás vált csupán. Pista hallgass meg!

De bizony az süket volt az indulattól s csak az ütötte meg a fülét, hogy ez az asszony ha hazudott ő érte hazudott, őtet védte.

— Hát aztán mikor kellett engem védened? Én értem hazudnod?!

— Még kérdezed?! Mindég, Pista, — mióta a szived bezárult előttem, — mindég, mióta a lelkemet özvegyen hagytad. Újjal mutattak rátk, hogy néztelek és én elfordultam; hozták a híreket, befogtam a fületem; jöttek a rokonaim, jöttek a tied, jött az édes anyám, a te édes anyád panasszal, váddal, ellened való biztatással, akkor hazudtam; akkor védtelek! . . .

— De hitted amit mondtak?

— Hittem, mert éreztem.

A férj lerázta az asszony ölelő karját magáról.

— No hát hidd is, mert igaz.

V.

„Minderről, ami ebben a házban engem illet — lemondok.“

Ezt írta egy szelet papírra s úgy, ahogy volt, abban az egyszál ruhában, hajadon fővel elhagyta a házat.

Holdvilágtalan, sötét éjszaka volt.

Kívül a falun, a temetőn túl mindjárt ott volt az atya majorja, arra indult el. A temetőig szerencsésen eljutott, de ott megbotlott és elesett. Fel sem kelt csak úgy maradt ülve. A távolból eb-

gadhatom. Nem pedig azért, mert a bírálóknak pártatlannak kell lennie, már pedig a pusztá köszönet is, a részrehajlás látszatát tünteti föl, ha nem is közvetlenül. Önmaguknak köszönhetik, ha rájuk nézve jó a bíráló, viszont magukra vessenek, ha rossz.

Azt hiszem senki sem tagadhatja, hogy nagy jóakarattal s pártatlanul volt megírva bírálatom.

Ha azonban azt hiszi az ifjuság, hogy annak merő dícséretekből kell állnia nagyon téved; fel kell a kritikának tárnia a hibákat is, hogy azt máskor elkerüljék.

Ama furcsa kifejezést is használják cikkekben „műbíráló“, már t. i. ebben az esetben furcsa. Nem hiszem, hogy önjátékukat tartanák „műnek“ — nem, — annyira még nincsenek a játék „nívó“-ján — csak előadás volt az. Ha azonban mindenáron mű kifejezéssel akartak élni, használták volna azt „műkedvelő bíráló“, így nekem is, magoknak is elég lett volna téve.

A mi azonban a bírálatom keretében tett megjegyzéseimet illeti — a bíráló nem egyéb megjegyzések láncolatánál — arra a jogtalan kontár beavatkozásra, nem iktathatok ide jellemzőül egyebet ama latin közmondásnál, mely úgy rám, mint rájuk vonatkozik „Sutor ne ultra crepidam??!“

Nabukodonozor.

Szólészeti ügyünk.

(Folytatás.)

Azután ritka esztendő az olyan is, a melyben a termést az ország egyik-másik vidékein a májusi fagyok meg ne dézsmálnák.

Ezekhez az elemi csapásokhoz járulnak még azok a gazdasági és üzleti bajok is, a melyek országszerte többé-kevésbé mindenütt érezhetők. Ezek már a termés menhiségét nem igen veszélyeztetik, hanem nagyon erősen nyomják lefelé az árakat.

Igen nagy baj az, hogy egyenlő minőségű nagyobb borkészleteket az egyes borvidékeken alig lehet beszerezni. Ugyanannak a szőlőnek két egymástáni évbeli termése épen úgy elüt egymástól, mint két szomszédos gazdának ugyanegy évjáratból való bora. Már pedig állandó és biztos vevőkre leginkább csak úgy számíthatunk, ha évről-évre lehetőleg egyforma minőségű borkészletet kellő mennyiségben vagyunk képesek nekik nyújtani.

Gondoljuk csak végig egy-egy magyar szüret lefolyását s még egy csomó termelési hibára, sőt vétekre akadunk.

A mint a szőlőgazda jókor reggel elkezd a

ugatás hallatszott megismerte az ő kutyáik hangja volt. Hirtelen észébe jutott az anyja. — Hogyis mondta csak:

— Jól van fiam: vettes ki. Az édes anyádnak azt is el kell szivelní. Hanem ha az Isten arra kényszerítene valaha és én még akkor életben leszek, — én befogadlak ám mindig. . .

Igen ezt mondta s elgondolkozott felette. Igen ma befogadják fájó szeretettel, holnap már biztatják, utóbb erőszakolják, hogy váljon el attól a . . .

A többit nem mondta ki gondolatban sem, hanem felkelt és ment tovább, tovább, de nem a majornak, hanem le a Tisza-felé a csapáson.

Azt mondja az egyik halász a másikkal: — Hé Mihály, vagy valami jó fogás, vagy valaki beleugrott a vízbe. Hallottad mekkorát loescesant?

Leszaladt a vízre. A sötétben világitott a vizekre.

— Ember az nézd, — mondta Mihály s azzal bevezett, amerre a test uszott.

— Nem ember a hé, hanem asszony — szólt József mikor megfogta a haját s kihuzta.

— Él-e?

— Majd megtudjuk csak kivisszük a partra.

Mikor megnézték a kunyhó mécsinél, mind a kettő össze csapta a kezét.

— Jézus Mária, a patikárosné.

— Mit csináljunk?!

— Hát vigyük be a faluba.

— Gyalog?!

— Gyalog hát, hisz az egész sines nyolczvan font.

Azon ízelték vót az uton, ha van még benne egy kis élet, hát majd meggyógyul mer a patikát közel érik neki.

szüretet, a keverten ültetett szőlőfajtákat egymástán hordják együvé a nagy kádokban úgy, amint jön, reggeltől estig. Azután megtapossák, a tehetősebbek itt-ott szőlőmalmon megzúzzák, sőt — úgy a hogy — ki is préselik. A must aztán a maga emberségéből erjed úgy, a mint azt a pincze hőmérséklete engedi. Már most gondoljuk meg, hogy a különböző fajú szőlőfűrtök érettségi foká mennyire eltér egymástól; az egyiknek czukortartalma nagyobb, a másiké kisebb; a korán reggel szedett, hideg szőlőből másképen indul meg az erjedés, mint a délutáni átmelegedett szemekből. A fehér szőlő héjában igen finom, zamatos anyagok a törkölybe kerülnek s értéktelenül, kihasználatlanul pusztulnak el abban azzal a czukorral együtt, a melyet a tökéletlen taposás és sajtolás nem tudott belőle kivonni. Maga a pinczekezelés legfontosabb munkája, az erjedés, a pincze hőmérséklete szerint egyszer hamarabb szünik meg, máskor meg tovább tart, mint kellene.

Vajjon csodálkozhatunk-e azon, ha a kevert fajtájú és különbözőképen érett, hidegen és melegen együvé zagyvált szőlőből kevés és silány minőségű mustot kapunk? Nem természetes-e továbbá, hogy ebből a silány nyers anyagból a tökéletlen erjedés és a későbbi ügyetlen kezelés után, mindenféle betegségnek kitett rossz bort kapunk? Az ecetesedés, a dohosság, a nyulósdás, a törés és a nehéz derülés és sok más baj ered a hibás szüretelésből és helytelen kezelésből.

Aztán, ha e sok veszedelem között mégis csak talál a vevő kedvére való bort, tudnánk-e neki ebből egyforma minőségben még egy pár száz vagy ezer hektoliterrel szolgálni? Bizony még a legnagyobb termelők is alig képesek erre!

Általában a mi borászatunknak a következő fogyatkozásai és hibái vannak:

1. a drága nyersanyagot nagyon hiányosan, rosszul használjuk ki;

2. a gondatlan és hibás kezelés folytán sokkal silányabb minőségű bort tudunk előállítani, mint a milyent okszerű műveletekkel előállíthatnánk;

3. borainknak nincs állandó, egyforma minősége és jellege.

A legnagyobb baj, a melyből minden kár ered az, hogy minden szőlőgazda maga szüreteli le a szőlőjét s borát maga ereszti, kezeli és árusítja. Az 1—2 holdas szőlőgazdák egyáltalában nem, de még a nagyobbak is csak ritkán rendezhetnek be olyan nagy és költséges présházákat, erjesztő kamrákat, a szüreteléshez és a borkezeléshez szükséges drága gépeket és eszközöket, a melyekre a fent elősorolt bajok orvoslása végett szükség van. Bizony nem igen tehetik ezt a mi termelőink, különösen nem a kisgazdánk. A kinek egy kis megtakarított tőkéje volt, az jóformán elfogyott a védekezési munkálatokra, meg az ujra telepítés költségeire, sőt sok szőlőgazda a rossz esztendők alatt adósságba keveredett. A legtöbb termelő tehát sem a maga tőkéjével, sem kölcsönpénzzel nem vállalkozhatik nagyobb befektetésre. Tarthatnak-e maguknak tanult, szakértő borkezelőket, avagy maguk egész idejüket reafordíthatják-e a néhány hektoliter bor kezelésére? Bizonyára nem!

Hogyha tehát virágzásra akarjuk emelni borászatunkat, akkor oda kell fejlesztenünk a szüretelést és a borkezelést, hogy az a legnagyobb szakavatottsággal és tökéletességgel végeztessék.

Nagy baja még a mi bortermelőinknek az, hogy a bor eladása körül nagyon járatlanok és habár a filloxera pusztításai és a szőlőket ért más elemi csapások következtében évi bortermésünk mennyisége tetemesen csökkent, sokszor halunk panaszt a miatt, hogy a termelők nem tudják eladni boraikat, vagy pedig kénytelenek azt olyan áron adni, a hogy azokra épen vevő akad; viszont a fogyasztók meg alig bírják a jó bort megfizetni.

Mindezeknek a bajoknak megszüntetése vagy lehető orvoslása végett ajánljuk mi különösen a kis és a közép szőlőbirtokosoknak azt, hogy alakisán maguk között vidékenként pinczeszövetkezeteket.

Nagyon jó volna, ha ennek, az egyesületnek a nagy fontosságát jól észébe véshteném minden olvasómnak; Pál apostol ékes szavaival szeretnék szólni, hogy mindenkit meggyőzzek arról milyen nagy erő van az egyesülésben és milyen nagy gyengeség a magános elhagyatottságban!

Egy egészen ide vágó rövid kis történet jut eszembe, ez talán felvilágosítja azt a nagy gondolatot, a melyet az én egyszerű szavaim nem eléggé fejeznek ki.

Egy öreg, sokat tapasztalt gazda halálos

ágya mellé hivatta hat felnőtt fiát s azután hat pálcikát kötött össze jó erősen egy csomóba s egymás után felszólította fiait, hogy törjék ketté az összekötött csomót. Az erőtől duzzadó, edzett legények hiába feszítették meg minden erejüket, nem tudták ketté törni a köteget, ekkor az öreg szétbontotta a csomót és elhaló erejével egyenként könnyedén eltördelte a pálcikákat; azután azt az intést hagyta örökül fiaira: „Lássátok milyen gyengék lesztek, ha széthuztok egymástól és milyen erősek, ha összetartva, egyet akartok!”

Úgy vélem, hogy az egyes pálcikákhoz hasonlítanak a mi kis szőlősgazdáink és az erős csomóhoz hasonlítanak a szövetkezett bortermelők. Ami lehetetlen az egyesek gyengeségének, könnyű dolog lesz az egyesült erőnek.

E kis füzetnek épen az a föladata, hogy megismertesse az érdeklődő szőlősgazdákkal ezeket a szövetkezéseket, tanácsokat adjon a megalakításra és vezetésre vonatkozólag végre pedig kimutassa, hogy miképen segítenének a pinceszövetkezetek a bortermelők égető bajain.

(Folyt. köv.)

MI UJSÁG?

— **Eljegyzés.** Zsarolyáni dr. Márton Lajos abonyi földbirtokos és Pest-vármegye tb. jegyzője — néh. Márton Ferencz (Abonyi Lajos) koszorus irónak egyetlen fia — mult vasárnap jegyezte el rabói Rakovszky Ida kisasszonyt, Rakovszky István v. b. titkos tanácsos főszámvevőszéki elnök leányát P.-Dánoson. — Fogadj a jegyes pár őszinte üdvözlötünket.

— **Személyi hir.** Özv. gróf Szapáry Lászlóné és fia gróf Szapáry Frigyes Ó Nagyméltóságuk hosszabb tartózkodásra városunkba érkeztek.

— **Adományozás.** Viz Zoltán Kun-Szent-Miklós plebánosa az abonyi Kath. Olvasó és Kath. Munkás-Egylettől vásárolt 2—2 db. részes jegy árát azaz 20—20 koronát, nevezett egyleteknek ajándékozta. E nemes tett, önnön magát dicséri.

— **Közgyűlés.** A f. hó 19-én megtartott rendes közgyűlés nagyon csekély érdeklődés mellett folyt le, különösen az intelligens elemek hiányoztak nagy számmal, pedig a költségvetés tárgyalása fontos dolog s jobb sorsra volna érdemes. Az előjáróság által proponált előirányzat a következő változtatással lett elfogadva: Díjnokok fizetésénél előirányzott 1242 frt 40 krból 382 forint töröltetett; az utcai lámpák világító anyagára előirányzott 500 frt 600 frtra emeltetett és pedig azért, hogy ha egyesek saját költségükön utcai lámpát állítanak föl, abba égo anyagot a város szolgált. Az ipariskola szolgálata 10 frttal emeltetett. Az épületek javítására előirányzott 400 frtból 100 frt töröltetett. Az így származott különbözet azonban nem csökkent s nem változtatja meg az előirányzott 38 % pótladó összegét, mert a fölösleg az utcák elnevezésénél szükséges vastablák beszerzésére fog fordíttatni. — Szabó Mihály tanácsnok indítványára igen életre való eszmét tett magáévá a közgyűlés, nevezetesen, hogy az ezután elpusztuló közúti fahidak helyett cement csövekkel ellátott köhidak készíttessenek, melyeknek fentartása mi költséggel sem jár. — A mezőőrök fizetésjavítás iránti kérvénye elutasított. — Löffler Miksa utváltoztatási kérvénye tárgyában az előjáróság helyszíni szemle megejtésére, ebből kifolyólag előterjesztésre lett utasítva.

— **Az utcák elnevezésére** és a házak újból való számozására kiküldött bizottság munkálatait megkezdte, melylyel pár ülés megtartása után el is fog készülni. Nem kevés fejtörést okoz a bizottságnak mintegy 120 utca olyatén képpen való elnevezése, hogy egy a tradícionális viszonyok szemmel tartassanak, mint a történeti nevek megfelelően alkalmaztassanak. A művelet 800 frtba kerül, melyből azonban 500 frt a táblák megváltása címén a háztulajdonosoktól megtérül.

— **A dűlő utakról.** Az előjáróság közhírré teszi, hogy a közdűlő utak kitűzése által változás alá jött úthatárak az érdekeltek által kitűzési térképen megjelölt, illetőleg a lerakott határkarók szerint helyreállítandók és pedig a következők záros határidő alatt: az árkok és fák eltávolítása az utvonalból a mai naptól számított 8 nap alatt, épületek s más építmények 3 hó alatt. Akik ezt tenni el mulasztják, azok utvonalaival az illető tulajdonos költségére az előjáróság által állítatnak helyre.

— **Népszámlálás.** 1900. január 1-én kezdődik és 10.-éig fejeződik be az országos népszámlálás, mely minden 10-ik évben rendeltetik el az országgyűlés által. Az idén ez a művelet kiterjedtebb adatokat fog felölelni, nevezetesen a kisiparhoz tartozó felszerelések és produkeciók köréből.

— **Haldoklás.** Nap-nap után kopárabb, sivárabb lesz minden. A fákról már jórészt lepergett a sok levél és pusztá ágak meredeznek az égnek. Egyik virág a másik után lehull, lefonnyad és csakhamar nem marad dísz a földnek. Az éjszakák hideg szárnyain leereszkedik a dér, melynek csillogó, fagyos pikkelyei meglepik a mezők és kertek későn nyíló virágait, melyekben megfagyasztták az életet s a színes, illatos természet fölött a bus hervadás képe borong. Haldoklik a természet. Hiába ragyog most már a napsugár, mert az éjszakai fagyok megdermesztik a növényzetet, a zöld tenyészet sárga, fakó színt ölt, bágyadt képű a mező, lassan haldoklik a természet, mint a nagybeteg. Vidám hangok nem riasztják már a csendet s dal nem fakad az erdők és ligetek énekeseinek ajkán, mintha néma fájdalommal állnák körül a haldoklót, melynek szíve ma-holnap utolsót dobban.

— **Koszoru-megváltás.** Halottak napján a koszorúk ezrei borítják a sirdombokat. A kegyelet e muló jelei helyett tegyük áldottá a halottak neveit az élők közt! Adakozzunk a züllésnek kitétt, erkölcsi és anyagi nyomorban selyő gyermekek számára! A kegyes adakozásokat a szegény gyermekeknek valláskülönbség nélkül menedéket és nevelést nyújtó nagypénteki ref. társaság nevében elfogadják: Hegedüs Sándorné (VI., Hunyadi-tér 12.), dr. Kiss Áron (I., Mészáros-utca 12.), Takách László (II., Margit-rakpart 45.).

— **Egy kis kèjutás.** Sz. J. t.-bitskei lakosnak dolga akadván, elutazott hazulról. Midőn hazaérkezett, teljesen üres lakást talált, melyből az ő hites társa is kirepült. Sz. úr nem sokat tétovázott, hanem koczikat fogadott s az asszony után sietett Irsára, ki éppen egy mulatságon keresett szórakozást. A bubánatos férj nem sokat teketóriázott, hanem a butorokat kocsira rakatta s vissza vitte T.-Bitskére. Az asszonyka midőn hajnalban a lakására ment, nagyot bámult a butorok eltűnésén s meglepetésében mit tehetett egyebet, minthogy a butorok után ő is szépen vissza sietett az elhagyott otthonba, hol most megisméltik a mézes heteket.

— **Vadrózsák.** Haubner Károly félegyházi énektanár 6 eredeti magyar nótát írt, amelyhez a zenét is ő szerezte. A csinos kiállítású mű a következő hat kedves zenéjű nótát tartalmazza: „Bús nótákat fütörész az...”, „Minek a könny...”, „Zöld az erdő, zöld a rét...”, „Félegyházi csárdás”. A Vadrózsák kaphatók a szerzőnél Kun-Félegyházán s megrendelhető a hazai könyvkereskedések bármelyikénél. Ára 2 korona. — Mutatványul itt közlünk egy csinos verset:

Bús nótákat fütörész az őszi szél az avaron,

Hej minek is szerettek kedves rózsám oly nagyon!

Az őszi szél elrabolja a fától a levelet,

Elrabolták — elrabolták én tölem is szívedet.

— **A házasságokról.** A magyar birodalomban júliusban 998 vegyes házasságot kötöttek. A keresztény—zsidó házasságok összes száma 32, ebből 12 esetben a völegény keresztény volt, 20 esetben pedig a leány volt a keresztény. — A magyar anyaországban kötött 971 vegyes házasságból 183 esetben jött létre megegyezés, még pedig 90 esetben az apa, 93 esetben az anya vallása javára. A legtöbb megegyezés, számszerint 127 a róm. kath. vallásnak kedvez, a református fél javára 28, az ágostaiéra 19, a görög kath. és görög keletire 4—4 megegyezés létesült. A 32 keresztény—zsidó házasság közül 6 esetben létesült megegyezés, 5 esetben a keresztény, 1 esetben pedig a zsidó fél vallása javára.

— **Tűzkárok július hóban.** Magyarországon július hóban 849 községben 1039 tüzeset fordult elő, 1843 károsult egyénnel egy millió nyolczszáznolczvanhétézer háromszáz huszonöt koronára rúgó kárösszeggel. 1898. évben ugyan ezen hóban a kár összege 3.218.628 korona volt, tehát az idén majdnem csak fele összegre rúg a kár.

— **Emelkedik a kamat.** A pénzügyi viszonyok mindenütt igen mostohák. Az osztrák-magyar bank 6%-ra emelte fel kamatját; a fővárosi többi bár elsőrangú pénzintézetek még magasabbra. Így nem lehet csodálkozni azon, hogy a vidéki pénzintézetek még inkább kénytelenek voltak a kamat lábat felemelni. Ezt az áldatlan

pénzügyi viszonyt az egész közgazdasági élet megérzi. Hisszük azonban, hogy ez csak időleges állapot és mint a rossz betegség elmúlik, a mikor lesz pénz olesó is, sok is.

— **A koronaérték kötelező számitás** 1900. évi január 1-én lép életbe. Erre való tekintettel most valamennyi minisztérium rendeletet intézett alantás hivatalaihoz, hogy ezen időtől kezdve az összes állami. törvényhatósági, községi számadások koronaértékben vezetendők. Az eddig használt forint és krajczár helyett korona és fillér, rövidítve k. és f. megjelölés van előírva. A rendelet felhívja a hivatalokat, hogy a koronaérték számitás életbeléptetésétől kezdve szigorúan ügyeljenek arra, minden nyomtatványon és ügyben csakis a koronaérték nyerjen kifejezést.

— **A rabmunka és a kis ipar.** A kereskedelmi és igazságügyi miniszterhez több kérvény érkezett a nyár folyamán az ellen a káros verseny ellen, melylyel a letartóztató intézetekben levő elítéltek ipari munkája a különben is válságos helyzetbe jutott kis iparosokra nehezedik. A felterjesztések ennek a konkurencziának a megszüntetését, illetőleg azt kérik, hogy a letartóztató intézetekben levő elítélteket a kisipar körön kívül eső, egyébnemű munkával foglalkoztassák. Megfigyelésre méltó eszmét vet fel a petícióknak egyike, azt tudniillik, hogy a letartóztató intézetekben a hadsereg és honvédség felszereléséhez tartozó oly czikkeket állítanak, elő, a melyeket eddig a nagyipar proczukált. Az igazságügyi kormány, mint tudva van, már a mult évben kísérleteket tett a raboknak mezei munkával való foglalkoztatására s a jelenlegi miniszter elődje a képviselőház pénzügyi bizottsága előtt ugy nyilatkozott, hogy ezek a kísérletek tényleg be is váltak.

— **Bonyolult rokonság.** Titusvilleben (Pennsylvania) egy Harman Vilmos nevű ember öngyilkosságot követett el, még pedig sajátos okokból. Arra a meggyőződésre jutott ugyanis, hogy önmagának lett az öregapja. Az öngyilkos hátrahagyott levélében ezeket írja: „Nőül vettem egy özvegyet, akinek nagy lánya volt. Apám gyakran meglátogatott bennünket, belészeregett a mostoha leányomba és nőül vette. Így apám a vömmé lett és a menyem az anyám, a menyiben apámnak a felesége volt. Nemsokára a feleségemnek fia lett, aki nem volt más, mint apámnak a sógora, nekem nagybátyám, a mennyiben mostoha lányomnak az öcsese volt. Apámnak a felesége szintén fiat szült; ez az öcsém és egyszersmind unokám lett, mert hisz leányomnak a fia volt. Ezért a feleségem a nagyanyám lett, mert anyja volt az anyámnak. A feleségemnek férje és unokája voltam és minthogy a nagyanyának a férje egyszersmind ugyanannak a nagyapja, így én saját magamnak a nagyapja voltam. Ez kétségbeejtett.

— **A magyar nép esőjósloí.** Álmos vagyok, — barnul a hajam, — logaras a jószág, — beszorult a hordó alkoronája, — beszorult a csutora födele, — behallik a szomszéd harang, — börke szallonna meglágyult, — brekegnek a leveli békák, — csereg a gyöntyűk, — csipnek a balhák: eső lesz. — Dűlősek a méhek, — fecskek alatt járnak, — foltosodik a kövezet, — feszül a ládafia, ablakráma, — ficzkándozik, csutkát, rongyot tép a disznó, — halottal álmodtam, — kelepel a pók, — kapa, kasza feketedik, — kemény a harangkötél, — kiabál a drótos: eső lesz. — Leccap a füst, — ludak, kacskák örömmükben nem férnek a tóban, vízben, — mosdik a macska, — megereszkezik a húr, — megcsurran az ablak, — messze ellátszik a hegy, — nedvesedik a só, — porban henterg a szamar: eső lesz. Pipál a hegy, — pezseg a hangya, — rikoltoz a páva, — sokat szólnak a kakasok, — sok a csillag — szemtelenek a legyek, — száraz a tenyerem, — szoros a zsákmadzag, — tyukszem fáj, — tyukok, verebek fürödnek, — udvaros a hold, — viskét a fülem: eső lesz.

— **Hömérő a konyhában.** A legszükségesebb dolog egyike a konyhában — írja egy orvos — a hőmérő, hogy az ételek hőfokát lemérhessük, mert rendszerint nagyon is forróan költjük el az ételeket, ami az egészségre káros, sőt egyes esetekben halált is okozhat. Nyelvünk és inyünk idővel eltompul és érzéktelenné válik és a forró ételek a gyomorban sok bajt okoznak. Különösen az olyan házban, hol gyermekek vannak, szükséges nagyon a hőmérő. Ezeknél nagyon kell vigyázni az étel hőfokára. Egészen kis gyermekek csak 28 fokos tejet ihatnak, később emelkedhetik a tej foka egészen 30 fokig. Felnőtteknél a leves legfőlebb 36—38 fok, kávé, tej, csokoládé

legfőleg 28 fok meleg legyen, sör sohase legyen hidegebb, mint 9, víz 8—10 fok Reaumur. Ez ellen a szabály ellen gyakran vétnek. Az ételek párolgva kerülnek az asztalra, a gyermekek neki esnek és egészségükkel fizetnek anyjuk gondatlansága miatt. A sok rossz fogat, a bázsing szüköléseit és a gyomor elpetyhüdeit a forró étel okozza. Hőmérőt tegyünk tehát a konyhába, hogy megmérhessük az ételek hőfokát, mielőtt az asztalra kerülnek.

Pestvármegye gazdasági egyesülete halasi fiaskolája és szőlőtelepén alma-, körte-, kajszí-, dió-, szilvaesemeték, útszegély és díszfák kaphatók darabonként 15—40 kr. árban. Ezenkívül fajtisza szőlővesszők is megrendelhetők ezrenként 5—8 frtjával. — Egyesületi tagoknak 25% engedmény. — Árjegyzéket Vass Elek kertész Halason és Serfőző Géza titkár Budapesten (vármegyeház) bérmentve küld.

Megvételre kerestetik egy nagyobb fajta használt de még jó karban levő Friedlandi vagy Majdinger kályha. — Czim meg tudható a kiadóhivatalban.

Fogorvosnál.

— Mibe kerül a foghúzás?
 — Egy forintba; kéjgázzal, elaltatással három forintba.
 — Oh, elég az egyszerű foghúzás is; a kéjgáz nagyon drága.
 — Hát tessék leülni.
 — Mindjárt jön az anyósom; neki és nem nekem fáj a fogam.

Védekezés.

Úr: No az a sonka, amit annyira ajánlott épséggel nem volt jó.
 Hentes: Hogyan tetszet enni? — Talán hidegen?
 Úr: Hidegen.
 Hentes: No ez a baj! Én melegen ajánlottam. („Mátyás Diák”)

Flegma.

Csiriz mester az inasa után csapja a csizmát; a gyerek leguggol és a csizma a belépő mesternét találja.
 Csiriz uram nyugodtan szól:
 Igy is jól van!

Családi élet.

Miska: Te Janesi, a maiszter ur ma egész nap nem verekedett a maiszternéval.
 Janesi: Talán haragba vannak.

A szerkesztőségből.

Roppant elhatározással ültem le a szerkesztői asztalhoz, mindent rendbe hoztam rajta, hogy a magamban — saját éneben — rendezendő eszmeharcot meg ne zavarja semmiféle rendtelenség, melyen a szemem is, eszem is megakadhat, még a gyerekeket is a szomszédba internáltam, holmi egy-egy krajezárók adásának kilátásba helyezésével, hogy esend legyen körülöttem, mint fönt a föld fölött lehet egy tuczat billió magasságban, midőn meteor-robbanás-mentes a dicső horizon.

Azt akartam ugyanis végérvényesen eldönteni, (mert mint ujságírónak önálló véleményt kell alkotnom mindenről), hogy melyik okosabb ember: Flammarion-e vagy pedig az a tisztelt házámfia, aki az „Egyetértés”-ben „Közéletünk” czímen ír nem közönséges tudásról tanuskodó remek cikkeket.

Azzal kezdtem, hogy tisztába akarjam jönni, vajlon illik-e nekem az én viczinális eszjárásommal ilyen horribilis dologgal foglalkoznom? De hát azzal nyugtattam meg e szerénytelenségen fellázadó lelkiismeretemet, hogy igenis muszály ezen túl esni, mert Kovács Béla barátom legközelebb erről az oldalról fog döngetni véleményem önállóságára való nézvést.

Megnyitottam tehát gondolataim csapjait s midőn javában bugyogtak, ömlöttek az összehasonlító eszmék árjai, benyit reám az én Freska Lajos barátom akkora jó estét kívánva, mint amekkora az északi sarkon szokott a nagy mindenségbe bele ásitani.

— Szervusz Flammarion, szervusz „Közéletünk” remek írója! — Hogy mikor találkozunk újra, azt még Mészáros sógor se tudná megmondani, pedig az mindent tud.

Azt hiszem soha sem fogunk többé találkozni, mert Freska barátom alaposan tudomra

adta, hogy Isten büntetése nélkül nem lehet a túlvilág titkai körül kaparászni kiváltképen olyan kevés dohányú embernek, mint jó magam, — mert az első szava is az volt hozzám, hogy: Nem ér ez a ti lapotok semmit!

Ime az ő s erő megnyilatkozása a modern társadalmi helyzet sygnaturáján!

(Szervusz Flammarion — örökre!)

Hogy ez a lap, vagy más lap s egyáltalán a lapok nem sokat érnek, olyat már hallottam nehányszor, de hogy semmit se, ez a kijelentés sóbálvánnyá kezdett idomítani.

— Hát aztán mért nem ér semmit se te karai küldöttség? Kérdeztem szörnyen pironkodva a „szókimondó uraságot.”

— Mert nincs benne a búza ára!

Oh hogy szakadj meg a búzad ára alatt, a miért úgy rám ijesztettél!

— Hát aztán minek neked ebbe a lapba a buza ára, hisz nem vagy előfizetője?

— Majd a lennék, ha benne vóna.

Ugy történt.

Utána Veverán István barátom törtetett be azzal a fontos kérdéssel, hogy minek vannak azok a fehér oszlopok a Teleky-téren leásva?

Szegenkezve valloftam be, hogy azt biz én nem tudom, hanem . . . izé . . . azt tudom, hogy „Páros élet a legszebb a világon.”

Furesán nézett rám, midőn elment.

Azután meg Horváth Jóska jött, hogy feleljek, de azonnal, hogy minek kövezik a mellék-utczákat, míg a főutakon nyakig fog a sár érni.

Azt mondtam rá, hogy a képes levelezőlapokra legzezszerűbb személyesen tenni meg a tiszteletteljes látogatást s élő szóval mondani meg a válogatott grombaságokat.

Máig is félbolondnak tart.

Végül meg egy csomó barátom látogatott meg, különböző kérdésekkel, p. ó.: Miért nincs a piacon több lámpa? Minek van a városháza mellett két párhuzamos járda egymás mellett az uton keresztül, midőn a fogadó előtt egy sínec, daczára az abban elhelyezett egyletek méltányos kívánalmainak? Miért nem volt í. hó 16-án reggel a 4 órai vonatnál fiakker? Miért nem szervezik már a tűzoltóságot? Miért nem szedik most a koresmárosok az új bort? Miért türik, hogy a sintér mindig részeg? stb.

Mindezekre nézve azzal a felvilágosítással szolgálhattam, hogy legboldogabb emberek az eskimók, mert ha egy — midőn már nagyon viszket mindene — elkiáltja magát, hogy: „F a b a b a !” a többi oda szalad és elkezdik nyalni.

Szerkesztői üzenetek.

Erd. Budapest. A szép verset köszönjük. Nov. 5-én a legszívélyesebben keritünk rá sort. A beküldő nevét azonban nem engedhetjük el. Üdvözöljük!

V. Z. — V. I. utján küldött megemlékezést köszönöm, egy kis véleményyt is öhajtanék.

Eácsi. Helyben. A kéziratokért meleg köszönet. Anyaghalmaz miatt felaprózzuk.

Piaczi árak.

(PICK CZÉG JEGYZÉSE. — OKTÓBER 21.-ÉN.)

Búza	mm. 7.60—7.70,	vékája 1.70—1.75.
Árpa	„ 5.50—5.60,	„ 1.10—
Rozs	„ 5.70—	„ 1.25—
Zab	„ 4.80—5.00,	„ 0.75—
Kukoricza ó. mm.	—5.25,	„ 1.35—
„ csöves, „	—2.50.	
Bor	10.—11.—.	

HIRDETÉSEK.

Hirdetmény.

A község határában lévő **187 kat. hold szántó föld** hat egymás után következő évre haszonbérbe **kiadó.**

A haszonbérbe venni szándékozók jelentkezhetnek **Aranyi Sándor** főjegyzőnél.

Értesítés.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy a **Piacztéren** (Richter Arnold ur házában) a róm. kath. templommal szemben egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

férfi-szabó üzletünket

október 1-én megnyitottuk.

Elvállalunk minden e szakba vágó munkákat olcsón és a leggyorsabban elkészítve.

Raktáron mindenféle szövetek kaphatók.

Midőn a n. é. közönség nagybecsű pártfogását kérjük, biztosíthatjuk a legpontosabb kiszolgálásról.

3—3 Kiváló tisztelettel

Reininger és Társa.

Clayton & Shuttleworth
 mezőgazdasági gépvárosok Budapest 63. sz.
 által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcseplőgép-készletek
 2 1/2 egész 12 lóerőig, számkakazalozók, kot. kolyozók, kaszaló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák.

„Columbia-Drill”
 legjobb sorvetőgépek, szecskavágók, répvágók, kukoricza-morzsolók, daráló, őrlő-malmok, egytetemes acél-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Résletes árjegyzék kint matra ingyen és bérmentve kúlicsnek.

Lincolni törzsgvárunk a világ le nagyobb locomobil- és cseplőgép gvára.

16